

Martinus

XIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM - 2026. ÁPRILIS - ÁRA: 350 FT

A Szombathelyi Egyházmegye havilapja

www.martinus.hu

Húsvét fénye

Dr. Székely János megyéspüspök
húsvéti gondolatai

Diakónusszentelésre készülünk

Bemutatkoznak a jelöltek

Légy hű mindhalálig

Emlékezés hitvalló magyarokra

„KRISZTUS FELTÁMADT A HALÁLBÓL
ELSŐKÉNT A HALOTTAK KÖZÜL” 1KOR 15, 20

Húsvét fénye

Dr. Székely János megyéspüspök húsvéti gondolatai

„Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” – írja a János evangélium (Jn 1,4). Jézusban Isten fénye, élete jelent meg itt a Földön. „Az Élet megjelent” (1Jn 1,2): Isten elpusztíthatatlan, örök élete. Ez az Élet győzött a feltámadásban, ez a fény ragyogott fel Jézus Húsvétjában. Ez a fény ragyog mindazok életében is, akik Jézust befojadják, akik Benne élnek.

Krisztus feltámadása azt üzeni a ma emberének, hogy az emberi létnek van távlata. A világ nem a semmiből, véletlenül jött létre: a világmindenségnek és az emberi létnek van oka és van célja, beteljesedése. Ha az ember tudja, hogy van valaki, aki végtelen szeretettel nézi az életünket, akitől jöttünk, és akihez hazatérünk, akkor az életünk játékát szebben fogjuk játszani. Felszabadultabban, nagylelkűbben. Ahogy a Biblia mondja, Isten az Alfa és az Omega. A kezdet és a beteljesülés. Jézus feltámadása megnyitja ezt a kaput. Az ember csak úgy tud emberhez méltóan élni, ha érzi, beengedi az életébe ezt a titokzatos, felfelé emelő gravitációt. Ha ez a távlat hiányzik, belesüppedünk a sárba. Eszmények és nagylelkűség nélkül fogunk élni. Igazi reményt csak olyasvalami adhat az embernek, ami nagyobb nála. Egy fölöttünk levő teljesség képes minket az életünk korlátai és sebzettségé felé emelni.

Ha a húsvét eseménye igaz, akkor, ami húsvétkor történt az kozmikus, az egész világot átjáró, átható esemény, mivel Krisztus valóban feltámadt. Ő valóban az, akinek mondta magát, az élő Isten fia. Akkor a húsvét a világtörténelem leghatalmasabb eseménye, melyben föltámadt az egész világmindenség oka, lényege és célja, az emberi élet igazi értelme. Jézus keresztje azt üzeni neked és nekem, hogy a végtelen örök Isten, aki a csillagmilliókat alkotta,

a végtelen hatalmas Isten számára a porszemnyi ember, te és én végtelenül fontosak vagyunk, elment értünk a végsőig, mindent odaadott.

A húsvét azt üzeni, hogy a teremtett világ alkotója, az örök végtelen Isten nem más, mint önfeláldozó, végsőig elmenő szeretet. Ez a szeretet ragyog a Napban, a Holdban, a csillagokban, a nevető gyermekarcokban. Ez a világ a szeretetből lett. A húsvét azt üzeni, lehet, hogy emberekben csalódsz, lehet, hogy emberek néha elhagynak, az Úristen, a te Teremtőd nem hagy el soha, az ő kezéből nem tudunk kiesni.

A húsvét azt is üzeni: nem a zsarnoké az utolsó szó. A zsarnok legfőbb fegyvere az ellenfél elpusztítása volt, a kereszt, a halálra ítélet. Nagypénteken úgy tűnt, a zsarnoké az utolsó szó, megint győzött. Húsvétvasárnap azt is üzeni, hogy ez nem így van. A Földön lesz végső igazságszolgáltatás a szegénynek, az ártatlannak, az eltiportnak is, nem a zsarnoké az utolsó szó.

Áldott Húsvétot kívánok a paptestvéreknek, szerzeteseinknek, időseknek, fiataloknak, családjainknak! Töltsön be minket Krisztus békéje, sugározzuk Őt az életünkkel!

A húsvéti ünnepkör népi vallásossága a Pinka menti horvát falvakban

A jeles egyházi ünnepekhez kötődő dologtiltások némelyike az „ünneprontás”, tehát az ünnep meg nem tartásának elkerülését segítette; mások bizonyos tapasztalati megfigyeléseken alapultak. Ezeket kiegészítették az ünnepre készülést tisztálkodási, tisztítási regulái. Így volt ez a Pinka menti horvát falvakban is – tehát mai nevükön Nardán, Felsőcsatáron, Horvátlovón és Szentpéterfán is. Dr. Horváth Sándor néprajzkutató jóvoltából a falvak húsvéti hagyományait ismerhetik meg.

A nagyböjt (horvátul: korizma vagy post) kezdetén, hamvazószerdán (horvátul: pepelnica vagy čista srida, azaz „tisztaszerda”) sem mosni, sem varrni nem volt szabad: előbbi esetben – úgy tartották, hogy – elbolhásodik a lakás, az utóbbinál pedig a tojás haszon marad el, mert nem fognak tojni a tyúkok. A mosás az egész fekete héten tilos volt, mert ellenkező esetben szintén bolhák terjedtek volna el a háznál. Fekete héten répát sem lehetett vetni, mert megtámadta volna a répbolha.

A nagyböjtnek az esztendő más időszakaitól eltérően két jellemzője volt: egyrészt megtartották a böjtöt, mégpedig sok családban a húsmentesség jegyében még zsírt sem használtak a főzéshez, hanem olvasztott vajjal vagy olajjal főztek. Néhányan esetleg még szigorúbb szabályokkal éltek: például a nagyböjt péntekjein csak kenyert és vizet vettek magukhoz naponta háromszor. Másrészt a nagyböjt minden napján a legtöbb családban minden családtag térdepelve, közösen imádkozott. Az ima lehetett például litánia, Miatyánk, Üdvözlégy vagy szándékokért imádkozás.

Virágvasárnapon (horvátul: macicna nedilja, azaz barkás vasárnap) a szentelt barkát többféleképp használták fel. Egy-egy szálat a szántóföldek végébe tűztek, hogy bő termés legyen, a szentelmény megvédje a vetést a bajoktól. Vittek egy-egy szálat a családi sírokra, hogy a halottak is részesedjenek a húsvét ünnepében. A tető alá tűztek belőle, hogy villám ne csapjon a házba. Sőt, itéletidő esetén gyorsan dobtak egy-egy darabot a tűzre, hogy a szentelmény füstje további védelemmel hártsa el a villámokat az otthontól. Amikor a vetőmagot készítették elő, a szenteltbarka hamujából is keverték a magba, hogy a vetést megóvják a bajtól, betegségtől.

A házban mind a számos állatok – tehének, lovak –, mind a család tagjai kaptak egy szentelt barkaszemet kenyérfalatba hajtva, hogy lenyeljék; itt is a betegségtől, bajtól óvást szolgálta a szentelmény.

Nagycsütörtökön (horvátul: veliki četertak) a „harangok meghalnak” (horvátul: zvoni umru). Egyesek úgy magyarázzák, hogy „a harangok is szomorkodnak Jézus halála miatt”. A nagycsütörtöki harangzúgáskor még a 20. század közepén is kimentek az idős emberek a kertbe – vagy kiküldték az unokájukat –, hogy megrázzák a gyümölcsfákat, meg ne dermedjenek, el ne haljanak, mert akkor nem adnak (bő) termést abban az esztendőben.

Míg a húsvéti szertartásban vissza nem tértek a harangok Rómából – ahogy hagyományosan magyarul szokás fogalmazni –, addig kereplő hangja helyettesítette a harangokat és a templomi csengettyűket.

Ahol a templomtól az egész településre elhallatszott egy nagy dobkereplő hangja, ott azzal kerepelt a harangozó, ahol ez nem működött, ott a helyi fiúk csapata járta be a falut, és kerepelt csapatostól a település egyes pontjain, hogy mindenkinek elkántálhassák, hogy éppen mire is kerepelnek: Úrangyalára, a szertatásra először, stb. Régen e szolgálataukért az utolsó kerepléskor tojásadományt gyűjtöttek. Ezeket szétosztották maguk között.

A szentsír állítás hagyománya még ott is él napjainkban, ahol esetleg a templom felújításakor elbontották a régi helyét: Nardán például egy emelvényt állítanak fel a halott Jézus sírjának a szembenesítő oltár elé.

A húsvéti örömtüzek több grádistyei horvát falu határában fellobbannak nagyszombaton: a Pinka mentén például Szentpéterfán.

A húsvéti szertartás befejeztével szentelt ételek e településeken alapvetően a sonka, a kalács, a piros tojás, a só, a torma – esetleg a kolbász és a bor. Az ételeket jelképesen Krisztus szenvedéstörténetéhez is kötik: a sonka és a kalács Jézus felsértett, felvagdalt testét jelképezi, a torma Jézus keserű szenvedésére utal, a piros tojás pedig Krisztus kihullatott vérére. – A szentelt ételek fogyasztásánál szigorúan vigyázniuk arra, hogy egyetlen morzsát se hullassanak el, hanem a maradékot a tűzre vetik. A tojáshéjat néhányan elültették, mert a hitük szerint ebből nőtt ki a sátoros margitvirág (horvátul: mervenica)

Húsvét hajnalán – régebben már éjfélkor – „Jézust keresni” mentek az asszonyok; némelyek csak az egykori kezdőének, a „Három ájtatos asszony” megnevezést használták. A templomtól indulva a faluban álló út menti kereszthez mennek imádkozva, énekelve, majd a temetői nagykeresztnél fejezik be a Jézuskeresést.

Akik meghallották Isten hívását

Diakónusszentelés a Szombathelyi Egyházmegyében

A szombathelyi Székesegyházban április 2-án, nagycsütörtökön, az olajszentelési szentmisében diakónussá szenteli Székely János megyéspüspök Adorján Szabolcs Józsefet, Marton Balázst, Bences Martint. Ebből az apropóból kérdeztük a jelölteket hitükről, Krisztuskövetésükről.

ADORJÁN SZABOLCS JÓZSEF

A család, az iskola, személyes kapcsolatok hogyan segítették a vallási életedet?

Hívó családból származom. Rendszeresen jártam a családommal vasárnaponként szentmisére, és miután 2010-ben édesanyám elvállalta a templomunk sekrestyési szolgálatát utána öcsémmel még közelebb kerültünk a plébánia közösségéhez is. Mikor nyolcadik osztályosként a pályaválasztás előtt álltam, akkor két jó iskola között dilemmáztam. Mindenképpen biológia tagozatra szerettem volna menni, ugyanis egyre inkább éreztem, hogy érdeklődésem az orvosi hivatás irányába visz. Végül is a szombathelyi Premontrei Gimnáziumban folytattam a tanulmányaimat és a Boldog Brenner János Kollégiumban laktam. A kollégium és az iskola hitélete, a premontrei atyák és különösen az iskola cserkészközössége sokat alakítottak rajtam és hivatásomon. A gimnáziumi évek alatt már végigkísért a papi hivatás gondolata. Egyik barátommal sokat jártam át a székesegyházba szentségimádásra és szentmisére, de a kollégiumban is rendszeresen részt vettünk a lelkiéletben. Már végzős gimnazista voltam, még akkor is gőzerővel készültem az orvosira, de végül a szemináriumba jelentkeztem.

Mit jelent számodra Krisztus követése?

Talán, ami most a legközelebb áll hozzám, az az evangélium hirdetése: „hirdessétek az örömhírt” – szavakkal és tettekkel egyaránt. Az imádságban, de a mindennapi élet különböző helyzeteiben is gyakran megérint, hogy Isten milyen jósággal fordul felénk, és mennyi jót szeretne általunk véghezvinni a világban. Az, hogy ezt ki hogyan valósítja meg, attól függ, hogy mire kapott meghívást. Én úgy érzem, hogy Isten a papi szolgálatra hívott meg, és ezért ezen az úton igyekszem őt követni.

Mit teszel azért, hogy a Krisztussal való erős, eleven kapcsolatod megmaradjon?

Az, hogy én mit teszek, talán a legkevesebb; sokkal fontosabb, hogy mennyire adok teret az életemben annak, hogy Isten dolgozzon bennem és általam. Én is cserkész vagyok, és nálunk különösen is fontos a személyes példamutatás és a hitelesség. A saját életemből talán azt tudnám ajánlani, hogy érdemes időt adni Istennek és komolyan venni azokat a belső indításokat, amelyeken keresztül megszólít. Emellett fontosnak tartom a közösséget is, mert sokszor ott erősödik meg az ember hite és hivatása.

Mivel bátorítanád a papi, szerzetesi hivatás iránt érdeklődőket, miért vállalják bátran ezt az életre szóló hívást?

Én érettségi után egyből jelentkeztem a szemináriumba, mert úgy éreztem, hogy Isten erre hív és én is ezt szeretném vállalni. Sokan mondták, hogy menjek még tanulni valamit, vagy dolgozzak és ha utána is érzem, hogy hív az Úr, akkor jöjjenek csak el. Én viszont ezt nem így éreztem, és azóta sem bántam meg, pedig sokáig bizonytalan voltam. Én csak bátorítok mindenkit, hogy aki érzi, hogy Isten hívja a papi hivatásra, imádkozzon, olvasson lelki olvasmányokat, s ne várjon, mert Isten vezet minket az úton!

Mi a diakónusi jelmondatod, és mit jelent ez számodra?

A filippi levél negyedik fejezetének negyedik versét választottam: „Örüljete az Úrban szüntelenül, újra csak azt mondom: örüljete!” Az evangélium, ha már örömhír, úgy gondolom megkívánja, hogy azt lendülettel, örömmel vigyük az emberekhez, ezért választottam ezt a jelmondatot. Keressük az életben azokat az örömeket, amelyeket Isten ad számunkra, így tudunk igazán hálásak lenni Neki.

MARTON BALÁZS

A család, az iskola, személyes kapcsolatok hogyan segítették a vallási életedet?

A vallási életem alakulásában meghatározó szerepet játszott a családom és a neveltetésem. Szüleimmel és testvéreimmel minden hétvégén részt vettünk a szentmisén. Emellett az általános iskolában rendszeresen jártam hittanra is, ami tovább mélyítette vallási ismereteimet és Istenhez fűződő kapcsolatomat. A papi hivatás iránti elhívást először az elsőáldozásom alkalmával éreztem meg, amikor először vettem magamhoz az Eucharisziát. Bár akkor még fiatal voltam, és nem vettem teljesen komolyan ezt az érzést, a későbbiekben sem tűnt el. A bérnyújtásom során, amikor megkaptam a Szentlélek ajándékait, ez a belső hívás tovább erősödött bennem. Ekkor vált számomra világossá, hogy Isten a papi szolgálatra hív, és ebben a pillanatban tudtam kimondani az igent erre a hívásra.

Mit jelent számodra Krisztus követése?

Jézus Krisztus követése számomra egy személyes kapcsolatot jelent. Mindig úgy gondolok rá, mint egy igazi, hűséges jó barátára, aki ismer engem, mellettem áll, és minden élethelyzetben vezet. Ahogy Jézus is mondja: „Barátainak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek.” (Jn 15,15) Ez a barátság számomra nemcsak egy szép gondolat, hanem egy élő valóság, amelyben nap mint nap megszólít és hív. Krisztus követése ugyanakkor azt is jelenti, hogy igyekszem az Ő tanítása szerint élni, döntéseimben az Ő példáját szem előtt tartani, és egyre jobban hozzá igazítani az életemet. Ez sokszor lemondással, áldozattal jár, de ugyanakkor mély örömet és békét is ad.

Mit teszel azért, hogy a Krisztussal való erős, eleven kapcsolatod megmaradjon?

Az imádságot tudnám kiemelni, amelyben személyesen találkozhatok Krisztussal, aki megerősít, vezet és irányít mutat az életemben. Igyekszem rendszeresen időt szánni a csendre, az elmélyülésre és az Istennel való párbeszédre, mert hiszem, hogy csak így tud a kapcsolatunk élő és eleven maradni. Saját életemből jó példaként azt tudom mások számára is ajánlani, hogy Istenhez bármikor fordulhatunk az imádságon keresztül.

Mivel bátorítanád a papi, szerzetesi hivatás iránt érdeklődőket, miért vállalják bátran ezt az életre szóló hívást?

A papi vagy szerzetesi hivatás iránt érdeklődőket elsősorban azzal bátorítanám, hogy ne féljenek meghallani és komolyan venni Isten hívását. Ez a hivatás nem elsősorban lemondás, hanem egy olyan ajándék, amelyben az ember egészen különleges módon tapasztalhatja meg Isten közelségét és szeretetét. Bár kívülről sokszor nehéznek tűnhet, valójában egy örömteli életforma. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy senki sincs egyedül ezen az úton. Isten, akit meghív, annak meg is adja a szükséges kegyelmet és erőt ahhoz, hogy hűséges tudjon maradni.

Mi a diakónusi jelmondatod, és mit jelent ez számodra?

Diakónusi jelmondatom: „Ezért legszívesebben gyöngeségimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje költözzön belém” (2Kor 12,9b). Ez a szentírási szakasz már az első szemináriumi évem óta buzdít és bátorít engem. Különösen közel áll hozzám, mert emlékeztet arra, hogy be kell ismernem gyengeségeimet és korlátaimat. Amikor nehézségekkel találkozom, legyen szó tanulmányi kihívásokról vagy az élet keresztjeiről, ez az ige mindig megerősít abban, hogy nem egyedül kell helytállnom, hanem teljes bizalommal rábízzhatom magamat Istenre, aki meghívott a papi hivatásra.

BENCES MARTIN

A család, az iskola, személyes kapcsolatok hogyan segítették a vallási életedet?

Számomra a kezdeteket egyértelműen a családom jelentette. Különösen szeretett nagymamám, aki először vitt el a templomba, és aki által megnyílt számomra a hit világa. Szüleim csendes, de következetes hite pedig biztos alapot adott ahhoz, hogy ez az élmény ne múló benyomás maradjon, hanem egyre inkább az életem részévé váljon.

Az iskolai éveim során is végigkísért ez a belső irány. Bár nem katolikus intézményekben tanultam, a hit mindig jelen volt az életemben. A ministrálás, a templomi szolgálat, az apró, hétköznapi tapasztalatok mind-mind erősítették bennem ezt az érzést.

A középiskolás évek, a serdülőkor időszaka sok kérdést és nehézséget hozott magával, de éppen ebben az időben tapasztaltam meg igazán, hogy a hit nem teher, hanem megtartó erő. Így született meg bennem fokozatosan az az „igen”, amely végül konkrét döntéssé formálódott: 2021-ben jelentkeztem a szemináriumba.

Mit jelent számodra Krisztus követése?

Számomra Krisztus követése nem egy különálló „vallásos tevékenység”, hanem az egész életemet átható kapcsolat. Azt jelenti, hogy igyekszem észrevenni azokat az embereket, akik mellett vannak, meghallgatni őket, bátorítani őket, és ha kell, imádságban hordozni őket. Sokszor egészen apró dolgokról van szó: egy jó szóról, egy csendes imáról. Hiszem, hogy ezekben válik kézzelfoghatóvá Krisztus szeretete.

Mit teszel azért, hogy a Krisztussal való erős, eleven kapcsolatod megmaradjon?

Ahhoz azonban, hogy ezt hitelesen tudjam élni, nekem magamnak is újra és újra vissza kell térnem a forráshoz. Ebben nagy segítség számomra az Oltárszentség előtti csend. A mindennapi szentmise pedig különleges ajándék: minden nap új erőt és kegyelmet ad ahhoz, hogy folytatni tudjam az utamat.

Ha valamit másoknak is szívesen ajánlanék, az éppen ez: merjenek időt adni Istennek. Nem kell rögtön nagy dolgokra gondolni – néha elég néhány perc csend, egy őszinte ima. Isten ezekben az egyszerű pillanatokban is megszólít, és lassan, de biztosan formálja a szívünket.

Mivel bátorítanád a papi, szerzetesi hivatás iránt érdeklődőket, miért vállalják bátran

ezt az életre szóló hívást?

Azoknak, akikben ott motoszkál a papi vagy szerzetesi hivatás gondolata, Jézus Krisztus szavaival szeretnék bátorítást adni: „Ne féljete!” Teljesen természetes, hogy az emberben kérdések, bizonytalanságok vannak. De a hivatás nem arról szól, hogy mindenre előre tudjuk a választ, hanem arról, hogy bízunk abban, aki meghívott bennünket. Ez az út valóban egyfajta kaland: nem mindig könnyű, de tele van olyan tapasztalatokkal, amelyekben az ember egészen közélről élheti meg Isten jelenlétét.

Mi a diakónusi jelmondatod, és mit jelent ez számodra?

Diakónusi jelmondatom Lukács evangéliuma szavaiból származik: „Menjete! Íme, úgy küldelek benneteket, mint bárányokat a farkasok közé.” (Lk 10,3). Ez a mondat nagyon közel áll hozzám, mert egyszerre realista és reménytelen. Nem ígér könnyű utat – sőt, kifejezetten beszél a nehézségekről. Ugyanakkor ott van benne a küldés és a bizalom is: nem egyedül megyünk, hanem azzal az Úrral. Számomra ez azt jelenti, hogy akkor is vállalnom kell az evangélium hirdetését, amikor az nem népszerű. A „farkasok között” is meg kell maradni annak, akinek Isten hívott: békét hozó, szolgáló embernek. És talán éppen ebben rejlik ennek az útnak a szépsége, törekénységünk ellenére is eszközzé válhatunk Isten kezében.

A nehéz és bizonytalan körülmény közepette Istenre kell támaszkodnom

Interjú Okeji Chukwuemeka Joseph-val

Március 15-e nemcsak nemzeti ünnepünk miatt volt emlékezetes Zalaegerszegen. Ezen a vasárnapon az isteni szolgálatra való törekvés jeleként magára öltötte a reverendát Okeji Chukwuemeka Joseph a Mindszenty-iskola kápolnájában tartott püspöki szentmisén. A következő interjúban, melyet Kálmán Rozina készített, őt ismerhetik meg.

Hogyan kerültél Magyarországra és Zalaegerszegre?

El kellett hagynom Nigériát. Azért jöttem ide, hogy békés környezetben folytathassam a papi tanulmányaimat. Ez az utazás Isten tervének része számomra. Zalaegerszeg lett az első otthonom, ahol elkezdhettem a szolgálatot és a beilleszkedést.

Milyen érzések voltak benned amikor megérkeztél?

A hála, a bizonytalanság és a remény keverékét éreztem. Minden új volt: a nyelv, az időjárás és persze az emberek is. De legbelül béke volt a szívemben, mert tudtam, hogy ott vagyok, ahol Isten akarja, hogy legyek.

Mi a különbség a magyarországi és a nigériai emberek között?

Nigériában az emberek többsége nagyon nyitott. Az idegeneket gyorsan befogadják, nagyon vendégszeretőek. A magyarok lehet, hogy elsőre kicsit távolságtartóak, de segítőkészek. Egy kis idő elteltével nagyon közvetlenek és érdeklődőek.

Nigériában milyen a kapcsolat a családtagok között, akár távoli rokonnal?

Nagyon erős kötelék van köztünk. Az emberek igyekeznek kapcsolatban maradni a másikkal és támogatni egymást. A család nem csak a szülőket és a testvéreket jelenti, hanem egy sokkal tágabb közösséget.

Milyen volt egy átlagos napod Nigériában?

Egy átlagos napom része volt az ima, az iskola és a tanulás, ahogy most is. Emellett segédkeztem a ház körüli feladatokban, de jutott idő a közösségi életre is. Sokat beszélgettem a barátaimmal, sportoltam és részt vettem a különböző egyházi eseményeken.

Papnak készülsz. Hány éves korodban döntöttél úgy, hogy Istennek szenteled az életed?

A vágy már fiatalabb koromban ott volt a szívemben, de a késő tizenéves éveim alatt vált világosabbá, hogy Istennek milyen terve van velem, különösen a kisszeminárium alatt.

Miért akarsz pap lenni? Mi motivál téged, mi a célod?

Szolgálni akarom Istent és az Ő népét. Krisztus szeretete motivál engem és az a vágy, hogy hitet és útmutatást vigyek másoknak. A célom az, hogy Isten jelenlétének eszköze legyek, bárhová is kerülök.

Melyik szenttel tudsz a legjobban azonosulni és miért?

Sok szent inspirál engem, de Pio atyát tudnám kiemelni. A bátorsága és Istenbe vetett bizalma bátorít engem is arra, hogy kitartsak a saját utamon.

Van olyan ma is élő ember, aki inspirál téged? Ha igen, ki és miért?

Francis Arinze bíboros hite nagyon mélyen hat rám. Már 93 éves, de valahányszor látom őt, lenyűgöz milyen hűségese az egyházhöz. De valamilyen szinten mindenki inspirál, aki körülöttem van. Azok a szentek, vagy hétköznapi emberek, akik őszintén élik meg a hitüket és csendben szolgálnak másokat. Az ő életük emlékeztet arra, hogy az életszentség a mindennapi életben is lehetséges.

Van olyan idézet, mondás, ami közel áll a szívedhez és segít a mindennapokban? Mi az és miért? "Uram, bízom Benned!"

Ez az egyszerű ima emlékeztet engem arra, hogy minden nehéz és bizonytalan körülmény közepette Istenre kell támaszkodnom.

Óriási változás megy végbe az életedben. Mit tanácsolnál azoknak az embereknek, akik nagy döntések előtt állnak?

Ne féljete a szívetekre hallgatni. Szánjatok időt az imádságra, kérjetek útmutatást, és bízzatok abban, hogy Istennek terve van veletek, meg akkor is, ha az út, ami előttetek áll, még homályos. Tegyetek meg egyszerre csak egy lépést: Higgjete!

Emlékük nem halványul el

Hitvalló magyarokra emlékeztek Zalaegerszegen és Szentgotthárdon

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján nyílt egy roll up tárlat Zalaegerszegen a Mindszentyneumban, majd néhány nappal később Szentgotthárdon Halász Dániel és Brenner János atyák tiszteletére egy interaktív kiállítás. Olyan nők és férfiak történetét ismerhetjük meg a tárlatokon, akik az életüket adták hitükért. A példamutatás, a helytállás fontosságáról, a kommunista rezsim egyházellenes tevékenységéről beszélgettünk Soós Viktor Attila történésszel, a Magyar Emlékezet Bizottság tagjával.

Kezdjük a beszélgetést talán azzal, hogy miért fontos, hogy emlékezzünk azokra a nőkre és férfiakra, akik a hitük miatt vesztették életüket?

Azért fontos emlékeznünk rájuk, mert hosszú évtizedekig nem lehetett beszélni róluk, sőt sok esetben a sorsukról sem lehetett tudni. Volt, akit álnéven temettek el, volt, akinél a halála körülményei máig nem tisztázottak, nem tudjuk, hogy hol vannak a földi maradványai. Felelősségünk, hogy megőrizzük azoknak a papoknak, lelkészeknek, világiaknak az emlékét, akik egy nehéz időszakban éltek, megvallották hitüket és bátran hirdették az Evangéliumot. Megvallották hitüket és magyarságukat, egész életükben példás életet éltek és ezzel utat mutatnak számunkra.

Minden korban igyekszünk megtalálni, hogy egy-egy személy élete, cselekedete miben lehet példa számunkra. Azok a mártírok, akikről a két tárlat szól, miben nyújtanak példát nekünk?

Példaképek számunkra, mert nem féltek megvallani hitüket, nem féltek kiállni Krisztusért és nem féltek a hivatásukat megélni. Ma, amikor egy olyan világban élünk, ami tele van félelemmel, nehézséggel, megpróbáltatással, megtanulhatjuk az ő példájuk szerint, hogy ne féljünk. Példák, hogy az életük egy adott pontján hoztak egy radikális döntést Krisztus mellett. Nem a haláluk, vértanúságuk pillanatában váltak szentté, hanem az életük egy meghatározó pontján igent mondtak a Jóisten hívására és kitartottak az Ő követésében. Nekünk is el kell köteleződnünk, ha már elköteleződünk, ki kell tartanunk.

Ha az adott történelmi korszakot nézzük: a kommunizmus miért tekintette ellenségének a vallást?

A kommunisták olyan embertípust akartak kinevelni, aki feltétlenül hitt a pártvezetőkben és teljesen elköteleződött a kommunista pártban, aki a párt érdekeit a sajátja elé helyezte. A kommunisták tagadták Istent és a halhatatlan emberi lélek valóságát. Így számukra az egyház teljesen elfogadhatatlan volt, ellenségként tekintettek rá. Mivel a társadalom túlnyomó többsége vallásos volt, így az egyik legnagyobb, legmeghatározóbb ellenség az egyes egyházak, felekezetek vezetői, tagjai voltak. Ráadásul Magyarországon olyan vezetők voltak a történelmi egyházaknak – Mindszenty József, Ravasz László, Ordass Lajos – akik felismerték, hogy milyen veszélyt rejt – nemcsak az egyházra – a magyar társadalomra a kiépülő kommunista diktatúra, így ezzel szemben álltak.

Hogyan próbálták megtörni az Egyházakat?

Ugyan Magyarországon 1948–1990 között volt egypártrendszer, kommunista diktatúra, azonban már 1945-1946-tól kezdődően komoly atrocitások érték az egyházakat, azok lelkipásztorait. Nem véletlen, hogy Mindszenty József esztergomi érsek minden egyházmegyétől, szerzetesrendtől begyűjtötte az adatokat, hogy kik váltak a német és a szovjet megszállás áldozatává, kiket börtönöztek be, internáltak, kiknek a szabadságát vették el. Járt a internáló táborokat, börtönöket, hogy hol vannak politikai okokból börtönben egyházi személyek. Az egyes egyházi vezetők, főpásztorok, papok, lelkészek, hívek, akik nem tagozódtak be,

akik ellenálltak, akik élni szerették volna azokat a kialakult gyakorlatokat, amiket eddig, azok mind ellenségnek számítottak. Lépésről-lépésre megindult az egyházak elleni eljárások sorozata. Hisz a földek elvétele, az egyesületek megszüntetése, az iskolák államosítása, a szerzetesrendek működési engedélyének megvonása és ezzel párhuzamosan a börtönbüntetések, internálások, kitelepítések, kivégzések, papgyilkosságok egy olyan légkört teremtettek, hogy a hívek, a vallásos érzületű emberek féljenek. Sor került Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, majd Grósz József kalocsai érsek letartóztatására és elítélésére. Nem elszigetelt, egyedi esetek voltak ezek, hanem számos pap, szerzetes, világi személy került a Mindszenty- és a Grósz-per kapcsán börtönbe. A negyvenes évek végén, ötvenes évek elején halálra ítélték, kivégeztek egyházi személyeket, többen a börtönben, internáló táborban hunytak el a nehéz körülmények és bántalmazások következtében. Az 1956-os forradalmat követő megtorlás időszakában, különösen 1957-ben pedig a papgyilkosságok lettek azok az elretentő eszközök, amivel igyekeztek a híveket megfélemlíteni. Kiépültek az egyházakat felügyelő, ellenőrző pártállami intézmények, így az Állami Egyházügyi Hivatal és az állambiztonság, a politikai rendőrség egyházakat felügyelő alegysége, akik a rendszerváltásig ellenőrizték, nyomon követték, felügyelték az egyházakat és azok tagjait.

A gyilkosságokra azért volt szükség, hogy a lakosságot engedelmességre, együttműködésre bírják rá? Ha már nem sikerült a kommunista eszméknek megnyerni az embereket szép szóval, akkor erőszakkal talán igen.

Igen, a papgyilkosságokra azért volt szükség, hogy megfélemlítsék, együttműködésre, engedelmességre, behódolásra készítsék a társadalmat. Persze ez nem volt ilyen egyszerű, hiszen a megverem (megölöm) a pásztor, szétszéled a nyáj elgondolás nem feltétlenül teljesült. Inkább összetartást, egymásra figyelmet eredményezett, persze azt is, hogy jobban bezárkóztak, sokkal óvatosabbak lettek az emberek és nem nagyon mertek beszélni azokról a megpróbáltatásokról, ami érte őket.

Azt tudjuk, hogy ezekről a mártírokról sokáig nem volt szabad beszélni. De emlékü ma is él, sőt az Egyház révén kiemelt figyelmet kapnak. Véleményed szerint miért nem tudott akár Bódi Magdi, akár Sándor István, akár Brenner János vagy Halász Dániel emléke elhalványulni a hallgatás évtizedei alatt sem?

Mert az Istent nem lehet eltörölni, Krisztus ma is él és példa számunkra. Akik életüket adták, akik üldöztetést szenvedtek, azok példaképek és a hívek az igazán tiszta életutakat nem hagyták feledésbe merülni. Egyszer minden a felszínre kerül és egy közösség megőrzi a tagjait, számon tartja minden egyes tagját, ahogy az Isten is személy szerint mindegyikünkre figyel.

Körmenői származású vagy, ezt talán kevesen tudják. Az, hogy egyháztörténészként a 20. századi magyar egyháztörténetet foglalkozol intenzívebben, abban volt szerepe Brenner János élettörténetének?

Igen, amikor 16 évesen elkezdett érdekelni az egyháztörténet, Gyürki László akkori plébános bemutatta Brenner József atyát, aki akkor az egyházmegye püspöki helynöke volt, bérálni jött Körmenre. Mesélt a testvéréről, ami rögtön megragadott. Császár István akkori káplán atyával elkezdtünk interjúkat készíteni, felkutatni mindenkit, aki ismerte János atyát, aki tudott róla érdemi információkat.

Milyen hatással volt rád János atya története?

János atya magával ragadó személyisége, bátorsága, tiszta, igaz élete kamaszként is hatott rám és azóta is végig kíséri életemet, szakmai pályafutásomat. Abban mutatott utat, hogy ne féljünk, ne aggodalmaskodjunk, bátran járjunk azon az úton, amit a Jóisten megálmodott számunkra.

Egy beszélgetésben említetted, hogy János atya halálával kapcsolatban megrázó volt számodra, amikor a sírja felnyitásakor az orvos igazolta, hogy valóban ráléptek a nyakára.

Igen, ez egy katartikus élmény volt. Hiába próbálták eltüntetni a nyomokat, de mindent nem lehetett. Korábban feltételeztük, hogy ráléptek a nyakára, de erre egyértelmű bizonyíték nem volt. Ekkor viszont egyértelművé vált, hogy a nyaki porc csontja el van törve, ami csak úgy történhetett, hogy ráléptek a nyakára.

A rendszerváltás óta már sok idő eltelt. Véleményed szerint eljön az az idő, amikor a gyilkosságok elkövetőit név szerint meg lehet nevezni, és az adott gyilkosságok valamennyi körülményét megismerhetjük?

Szerintem igen. Amit fel lehetett kutatni, ki lehetett deríteni, azt nagyjából megtettük. Jövőre lesz vértanúságának 70. évfordulója, amire egy új, minden részletre kiterjedő könyvvel készülünk Császár István atyával, ami méltó emléket állít János atya életpéldájának.

„Dicsérje minden nemzet, dicsérje az Urat!”

Taizéi imaórák a Mindszenty iskola kápolnájában

2024 márciusától minden hónap első keddjén, este 19:00-tól, taizéi dalok, rövid elmélkedések, a szentírás szavai segítik azokat, akik elcsendesedésre, az Úristennel való gyengéd találkozásra vágnak. Kérdéseimre Paksa Gergelyné Évi válaszol, aki férjével együtt az alkalmak szervezője

Hol, hogyan és kikkel kezdődött Zalaegerszegen a taizéi imaórák szervezése?

Taizéi énekek Zalaegerszegen először a nyolcvanas években hangzottak fel. Az olai katolikus templom Paksa Tibor és Tompa Mihály vezette ifjúsági énekkara szentmisén és egyéb alkalmakon szólaltatott meg néhány taizéi éneket, majd a rendszerváltozás után a Mária Magdolna-templom induló ifjúsági énekkara vett repertoárba néhány népszerűbb éneket. Kürnyek Róbert akkori káplán atya kezdeményezésére a Cumpó közti szervezésében 2005. április 23-án tartottak taizéi imaórát a Mindszenty-iskola tornatermében. Ezt az ősztől kezdve még további imaórák követték, immár az iskola kápolnájában. Az imaórák a felekezeti kapcsolatteremtés valódi eszközeivé 2007. március 10-től váltak, innentől kezdve ugyanis félévente 3-4 alkalommal Zalaegerszeg keresztény templomaiban (vagy gyülekezeti termeiben) került sor imaórára. A helyi imaórák szervezett formában 2010-2011-ig tartottak. A jelenlegi csoport 2024-ben jött létre a Szent Kereszt templomigazgatóság szárnyai alatt, hogy a városban a Mindszenty iskola iskolalelkisége is nyújtson egy különleges lehetőséget a hívek számára az Úrral való találkozáshoz. Itt Zalaegerszegen, az akkor induló városmisszióba kapcsolódtunk be ezzel az imaformával, majd meghirdetésre került a város minden plébániáján, és azóta is nyitott minden hívő és ökumenikus volta miatt minden felekezet számára.

Hogyan készültök elő egy-egy ilyen imaalkalomra?

Ahogy közeledik az időpont, figyeljük az aktuális liturgikus időszakot, ünnepeket, és a Szentlélek segítségével elkezd érnünk bennünk egy téma, egy szó, egy mondat, amire építjük majd az egész imaórát. Pl. a legutóbbi imaóra, januárban volt, – kivételesen nem első kedden, hiszen az pont Vízkereszt napja volt – Jézus megkeresztelkedésének ünnepe utáni napokban. Ezért az „újjászületést” választottuk. Amikor ez megvan, összeállítjuk az imaóra forgatókönyvét, keresünk igéket, zsoltárt, olvasmányt, keresünk Roger testvértől hozzá illő elmélkedést és imádságot, mindent, amit egy valódi taizéi imaórának tartalmazni kell. De volt, hogy beleillesztettük pl. a jubileumi szentévből a szentév imádságát, sőt himnuszát is. Ehhez választjuk az énekeket, majd elkezdjük azokat kiosztani az énekeseknek, hangszereseknek, hiszen nekik külön is gyakorolni, készülni kell rá. Közben érik bennünk a hozzá illő, kifejező dekoráció, melyet aztán az imaóra

napján össze is állítunk a kápolnában, valamint minden imaóra előtt egy órával találkozunk a zenész énekes csapattal, imádkozunk együtt, hogy jó eszközei legyünk a Jóistennek azon az estén is, és kérjük, adja áldását szolgálatunkra, majd összejáratjuk a dalokat. És kezdődhet az imaóra!

Mitől különlegesek számodra a taizéi imaórák?

Csend, gyertyafény, egyszerűség, zene és az Úr jelenléte, és minden, amit ez hoz magával: bárkik, akik kereső szívvel jönnek egy ilyen imaórára biztos, hogy itt találnak is valamit, Valakit. Ezek az imaórák egyszerűek és mélyen megérintenek. Minden imaóra tartalmaz hosszabb csendet is, ezek nem üres idők, hanem teret adnak annak, hogy az ember személyesen találkozzon Istennel, átgondolja életét, kérdéseit. Erre zajos világunkban nagy szüksége van a léleknek. Itt az ének nem előadás, hanem közös ima. A dalok könnyen megtanulhatók, mert többször ismétljük, de ettől nem unalmas, hanem segít elcsendesedni és beleérkezni az imába. Itt nem kell tudni szépen énekelni, vagy jól imádkozni, elég „jelen lenni”. Bár a taizéi stílusú imaóra szép imaforma, törekszünk arra, hogy sohase legyen öncél. Emellett tetszik Roger testvér és Taizé szemléletében az, hogy az imaórákat eszközként használjuk a kiengesztelődésre, arra, hogy helyi szinten éljük meg a közeledést, az egységet.

Kiknek ajánlanád ezeket az alkalmakat?

Minden keresztény hívőnek, felekezettől függetlenül, hiszen ökumenikus mozgalom. Bárkinek, aki szeretne havonta 1 órát, elcsendesedni, a Jóistennel tölteni, őt dicsérni. Egy-egy imaóra hossza, kb. 45-60 perc, egy-egy éneket kb. 4-5 percen át énekelünk, s közben Isten Igéjét, zsoltárokat, olvasmányokat és Roger testvér elmélkedéseit, imáit hallgathatjuk az énekek között. De a hosszabb, elmélyülést segítő, csendnek is mindig helyet keresünk. Az imaórák, hogy segítsék a befelé figyelést, sötétben, csak mécsesekkel megvilágított kápolnában zajlanak, változatos installációk és dekorációk segítik az elmélyülést, feltöltődést. A zenészek és énekesek háttérbe vonulva szolgálnak közben, így az egész imaóra valóban egy eszköz a kiengesztelődésre, hogy miután feltöltöttünk lelkünkben, hazamenjünk, ki-kí a saját élethelyzetébe és ott folytassuk a szolgálatot.

Háriné Mile Mónika

Megjelent az Ünnepi Harangszó 2026 januári számában.

Taize-i énekek

Az ismétlődő, rövid szövegrészre komponált, középkori, reneszánsz és barokk kórusirodalomra emlékeztető, általában négy-szólamú énekek, valamint a szólóének és (összességében akusztikus kamarazenekari) szólóhangszeres játéka egyszerre ad lehetőséget sajátos elmélyülésre, illetve – zeneileg – különleges, a sokdallamúság okozta teljesség élményére.

Az énekek, szinte vég nélkül énekelhető kánonok. A taizéi zene – csendes egyházzenei forradalomként – újra megkedveltette a fiatalokkal az európai zenetörténet klasszikus kórus-hagyományait, ugyanakkor érzéket ébresztett a csendes, ismétlődő imában rejlő értékek felfedezésére.

Egyházmegyei Zarándoklat

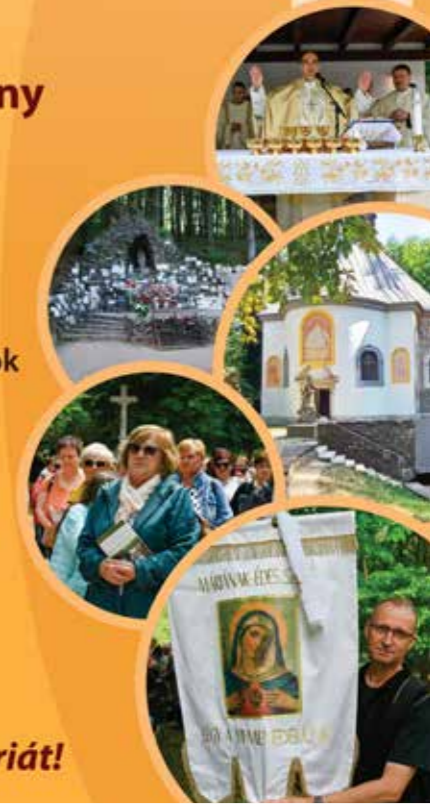
2026. május 1.
Máriavölgy – Pozsony

Program:

- 10.00 Ráhangolódás
- 10.30 Püspöki szentmise
- 11.30 Ebédszünet
- 12.15 Választható programok
- 13.30 Indulás Pozsonyba
- 14.30 Májusi litánia a pozsonyi Szent Márton Székesegyházban

Jelentkezés április 10-ig
a Plébániákon.

**Köszöntsük együtt
a Boldogságos Szűz Máriát!**

ÁPRILIS 17. PÉNTEK 19.00 ÓRA CS. HOLLÓSY KORNÉL VIHARVÁNDOR CÍMŰ ZONGORAESTJE

Kisgyerek kora óta tanul zongorázni, főleg autodidakta módon. Első komolyabb, saját szerzeményét 16 évesen szerezte, amivel később egy helyi tehetségkutatóban arany minősítést ért el. 2024-ben a Keszthelyi Helikon Ünnepeken szintén egy saját dallal bronz minősítést szerzett. Célja a zenéit minél több emberhez eljuttatni, és ezáltal boldoggá tenni őket. Repertoárját számos örökzöld retro, illetve mai sláger mellett Máté Péter felejthetetlen dalai és saját szerzeményei alkotják.

Jegyek a Püspöki Palotában kialakított Látogatóközpontban vásárolhatók, keddtől szombatig, 9.00 és 17.00 óra között. Jegyár: 6.000 Ft

MÁJUS 22. PÉNTEK 19.00 ÓRA BŐSZE ÁDÁM TÜNDÉRTÁNC CÍMŰ ELŐADÓI ESTJE

Bősze Ádám magyar zenetörténész, 2008 óta a Bartók Rádió műsorvezetője, 2010 óta a Magyar Antikváriusok Egyesületének elnöke, több kulturális rendezvény és zenei közvetítés moderátora.

Jegyek a Püspöki Palotában kialakított Látogatóközpontban vásárolhatók, keddtől szombatig, 9.00 és 17.00 óra között. Jegyár: 6.000 Ft

Kedves Olvasóink!

Újságunk megújításán dolgozunk. Szeretnénk jobban megismerni olvasóink igényeit.
Kérjük, segítse munkánkat a kérdőív kitöltésével!

1. Melyik korosztályba tartozik?

- 30 év alatt
 30–40 év
 40–50 év
 50–60 év
 60 év fölött

2. Milyen gyakran olvassa az újságot?

- minden számot elolvasok
 gyakran olvasom
 néha olvasom
 ritkán olvasom

3. Hogyan jut hozzá az újsághoz?

- előfizető vagyok
 a templomban veszem el
 kölcsönkapom

4. Milyen témákról olvasna szívesen?

(többet is megjelölhet.)

- szentírási szakaszok magyarázata
 liturgia magyarázata
 egyházi jogi kérdések
 egyháztörténet
 plébániák mindennapjai
 tanúságtételek, megtéréstörténetek
 család és keresztény nevelés
 fiatalokat érintő kérdések
 aktuális társadalmi kérdések keresztény szemmel
 interjúk papokkal és hívőkkel
 imádságok, lelkeségi írások
 könyv- és filmajánló
 versek, szépíráások
 gyermekszövegek mesékkel, verssel

5. Milyen típusú írásokat szeret leginkább?

- rövid hírek
 hosszabb beszámolók
 interjúk
 tanúságtételek
 tanító jellegű írások (hitmagyarázat)

6. Milyen hosszúságú cikkeket szeret inkább olvasni?

- rövid (1 oldal)
 közepes (2–3 oldal)
 hosszabb írásokat is szívesen olvasok

7. Fontosnak tartaná-e, hogy több helyi (plébániai) történet jelenjen meg?

- igen
 nem
 nem tudom

8. Szívesen olvasna-e fiatalok által írt cikkeket?

- igen
 nem
 mindegy

9. Mi az, amit a legjobban szeret az újságban?

(szabad válasz)

10. Min változtatna leginkább az újságban?

(szabad válasz)

11. Küldene beszámolókat?

- igen
 nem

Online kitöltés

A kérdőívet megtalálják egyházmegyénk honlapján is.
Kitöltve kérjük a sajt@martinus.hu címre küldjék vissza.

Beküldési lehetőségek

Az újságból kivágva és kitöltve a következő postacímre
küldjék a válaszokat.

Postacím: Szombathelyi Egyházmegye Sajtóiroda,
9701 Szombathely, Pf. 41.

A borítékra írják rá: Martinus kérdőív

Válaszukat 2026. május 31-ig várjuk! Köszönjük segítségüket!

A kérdéseket megtalálják és kitölthetik a QR-kód alatti
linken is:

Kórházlelkeszek elérhetőségei:

Szombathely - Bodorkós Imre
+36 30 619 5474

Zalaegerszeg - Horváth István Sándor
+36 30 211 9359

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Molnár Péter • **Szerkesztők:** Fábíán Tamás, Hajdu-Nagy Dóra, Hoós Norbert
Sándorné, Kótáné Koltay Veronika, Dr. Kürnyek Róbert, Molnár Péter, Rónainé Magyar
Krisztina, Sárközi Violetta

Kiadó: Martinus Könyv-és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.)

Telefon: 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Dr. Perger Gyula

Nyomdai kivitelezés: Yeloprint Kft. • ISSN 2060-145X

Az újságban megtalálható cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.